

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות לשולחן שבת
זוהי שרה

מידות רעות

אחד שהוא בעל מידות רעות וכעסן. אמר לו הח"ח - אינך יודע מה היה קורה לאותו תלמיד חכם אם לא היה לומד תורה, הנה ראה את אחיו הוא רותח אלים ומסוכן... הרי לנו עד כמה מידות רעות עומדות לו לאדם לרועץ, וחס ושלום מה היה קורה אילולי התורה הקדושה שמעדנת את האדם ומחזירתו למוטב.

מסופר על יתרו, לאחר ששמע על הניסים הגדולים שה' עשה לעם ישראל בצאתם ממצרים, הוא אמר "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוהים" **מסבירים חז"ל** שיתרו ידע שיש כוחות גדולים בעבודה זרה והיו מצליחים למשוך כוחות מהשמש והרוחות. אלא שעתה הוא הגיע למסקנה שהקב"ה הוא גדול מהכל.

שואלים חז"ל מדוע פרעה ובלעם שגם ראו ושמעו על הניסים של הקב"ה, לא שינו כיוון? **אלא** שפרעה ובלעם היו בעלי מידות רעות, דבר שהשפיע עליהם לרעה. אך יתרו שהיה בעל מידות טובות, זה השפיע ישירות על שכלו לטוב. והנה כאשר משה רבנו בורח מחרב פרעה, הוא מגיע למדין ומבריה את הרועים שמגרשים את בנות יתרו, שואב ומשקה את המקנה שהיה צמא למים. לאחר ששמע זאת יתרו מבנותיו, כעס עליהם ואמר כיצד עזבתם את אותו אדם לבד בחוץ, הזמינו אותו שיבוא אלינו לאכול לחם. וכל זאת מגיע לאדם הואיל והיה בעל מידות טובות. ה"אור החיים" הקדוש כותב שהיה יתרו מוכיח את בנותיו מדוע הוא צריך בכלל להסביר להן זאת, היה עליהן להבין זאת לבד ולהזמין את האיש אשר הצילם. **וכל זאת הגיע ליתרו הואיל והיה בעל מידות טובות...**

הרי לנו עד כמה מידות רעות הורסת כל חלקה טובה ומאידיך אדם שהוא בעל מידות טובות מגיע לכל הברכות כולם..

שבת שלום ומבורך!!!

"לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני" [כ"ד, ג]

אברהם אבינו מצווה את אליעזר עבדו ללכת לחפש שידוך ליצחק, הוא אומר לו לא לקחת אישה מבנות כנען אלא מבנות ארם. שואל אליעזר את אברהם אבינו - לאחר שאני אמצא את שידוכו של יצחק, מה אעשה אם לא תסכים האישה להגיע לארץ ישראל, האם להוציא את יצחק לחו"ל? אמר לו אברהם - בשום פנים ואופן לא להוציא את יצחק, ואם לא תסכים האישה לעלות אז תקח מבנות ענר אשכל וממרא.

מסבירים חז"ל - הסיבה שהיה מעדיף אברהם אבינו את בני ארם מאשר את בני כנען הואיל ובני כנען היו מושחתים במידות, אך בני ארם היו טובים בדעות.

מידות רעות קשה לעקר ולתקן, אך לשנות דעות ניתן לעשות זאת על ידי שכנוע ולימוד.

ב"כלי יקר" מובא - שמידות רעות כמו תאוה, קמצנות וקנאה הן תכונות הנובעות מהחומר האנושי, במילים אחרות: תכונות גנטיות. אך השכל אינו בא מהחומר האנושי אלא בא מהרוח. החומר מגיע מאב ואם, והרוח מגיעה לאדם מאת הקב"ה שהוא השותף השלישי. יוצא שאמונה והשכלה אינם עוברים בהכרח בירושה.

זו הסיבה לכך שאומר אברהם אבינו לאליעזר לקחת אישה מבנות ארם הואיל ודעות ניתן לשנות. אך לגור בשכנות איתם, זה אסור וכפי שאמר אברהם לאליעזר "השמר לך פן תשיב את בני שמה" ועל ידי סביבה וחינוך קלוקל האדם רוכש לעצמו דעות והשקפות מוטעות, אך מידות רעות זה הכי גרוע שכן הן עוברות בתורשה.

מסופר על אדם שבא אל ה"חפץ חיים" והתלונן על תלמיד חכם

לתרומות ניתן להתקשר לטל' 0527151420

פנינים במוצה"ס "זרע שמשון" תחילים

חלק ב'
לרבינו הקדוש ר' שמשון חיים ב"ד נחמן מיכאל נחמני זיע"א
תהילים ג' א' - ב' "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו. ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי"

מסביר בעל ה"זרע שמשון" שידוע שבחבלי משיח יהיו צרות מרובות לעם ישראל צירוף אחר צירוף ואף היו כאלה שאמרו שיבוא משיח ולא רצו להיות בזמן הזה מרוב הצרות והניסיונות שיהיו באותו זמן. כמו כן מרוב תוקף הצרות אי אפשר שלא יהיה אחד מישראל שיעבור על דת ח"ו חו היא תהיה כוונתו של גוג ומגוג שעם ישראל יפרקו עולו של הקב"ה מעל עצמם, וכפי שנאמר בתהילים "ונתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו" ועוד שבגמ' סוכה [נב] מובא שמשיח בן יוסף עתיד למות במלחמה זו של גוג ומגוג. זה ההסבר לכך שאמר רש"י "דבר קל הוא בעיניו" הואיל ועם ישראל יהיו אנוסים לעבור על דת ה'. אך אצל דוד המלך הרי שהייתה צרתו גדולה שכן "רבו צרי" היא צרת הנפש הואיל וכאשר אבשלום רץ אחר דוד להורגו, רצה דוד המלך להראות עצמו כאילו עובד עבודה זרה בשביל שלא יהיה חילול ה' על כך שהנה הבן הורג את האב. ואח"כ אמר דוד המלך "רבים קמים עלי" היא צרת הגוף. ולא ניתן לומר על דוד המלך שהוא אנוס לעבור על ע"ז הואיל ובאים בטענה אל האדם ראה גידולים שגדלת ותולים את האשמה בו וא"כ אין הוא אנוס כל כך. ואכן קשה תרבות רעה בתוך ביתו של האדם יותר ממלחמת גוג ומגוג.

פניני "אור החיים" הקדוש

לרבינו הקדוש רבי חיים ב"ד משה בן עטר זיע"א
"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" [כ"ג, א]

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - כל מקום שנאמר "ויהי" זה לשון צער, וגם כאן רמז בפסוק "ויהיו" לשון צער והצער מתייחס אל הנאמר "ויהיו חיי שרה מאה שנה", כלומר שכל המאה שנה היא הייתה בצער. עד גיל תשעים הייתה בצער בגלל שלא היו לה ילדים, וכפי שאמרה רחל שאם אין לה בנים "מתה אנכי" שכל מי שאין לו ילדים חשוב כמת. ומתשעים שנה עד מאה שנה בקרוב, היה ישמעאל רודף אחר יצחק להורגו, והייתה שרה מצטערת על כך. אך "ועשרים שנה ושבע שנים" אז אלה יחשבו "שני חיי שרה" הואיל וגירש אברהם אבינו את ישמעאל והייתה בטוחה שלא יכשיל אותו ישמעאל וגם הייתה בטוחה בכך שיצחק שהוא נחשב כממשיך דרכו של אברהם אבינו, והברכות שהובטחו לאברהם יעברו ליצחק ולזרעו אחריו.

הרי לנו עד כמה חששו אימותינו הקדושות לגורלו של עם ישראל וחייהן לא חיים עד אשר ייקחו את בנם למקום מבטחים...

יהי רצון שזכותנו של בעל ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" ו"תולדות שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

פניני האלשיך הקדוש

מאת הרב אלחנן ראובן שליט"א

לרבינו הקדוש רבי משה ב"ר חיים אלשיך זיע"א

להשיאה לו לאשה, שכל אלו שגייר אברהם אבינו לא נמשכו זרעם אחרי ה' כי אם זרע ישראל.

וכן מצינו ביצחק שלא נולדה לו בת, ואפילו יעקב אבינו אילולא ביקשה לאה רחמים ונתהפך הריונה לבת, היתה יולדת זכר ולא נקבה. חזו לדעת בעל מאמר זה שהשבטים נשאו כנעניות ולא את אחותם. ולכן לגבי ההרהור אמרה תורה ואברהם זקן בא בימים, ולמה לא דאג קודם להשיא את ביתו, מפני ש"בכל" היינו לומר שלא היה לו בת, וכן לאלו הסוברים שלשבטים כן נולדו תאומות ונשואם, תירץ שכאן לא היה לאברהם אבינו בת ולכן לא יכל להשיאה ליצחק בנו כהשבטים. ור' לוי סובר שכל כוונת הפסוק לתת טעם מדוע לא חשש להרהור, ועל כך אמרה תורה כי אברהם אבינו היה זקן בא בימים וגם לא חשש שמא יהיה איזה הרהור אחר שה' ברכו "בכל" שישלטו ביצרו, ולכן טרח כאן להשיא את בנו אשה.

"ואברהם זקן בא בימים, וה' ברך את אברהם בכל. ויאמר אברהם אל עבדו... אשר לא תקח אשה לבני"

מביא האלשיך הקדוש כי נחלקו חז"ל (והובא גם במדרש רבה פרשה נט' י') מהו בכל. בשם ר' יודן אמרינן שהיתה לו נקבה, ואילו ר' נחמיה סובר שבכל הכוונה שלא הייתה לו נקבה, ור' לוי אומר שבכל היינו שהשליטו על יצרו. והיינו כי היה מקום לשאול מדוע דאג אברהם אבינו לבנו לאשה, כשגם הוא כעת שרוי בלא אשה, והיה לו לחפש קודם לעצמו. ועל שתי סיבות יצטרך האדם לישא אשה, אחת מפני ההרהור, שתיים לקיים פריה ורביה. ולכן ר' יודן פירש שכאן כתוב בפסוק שאברהם אבינו כבר היה זקן ובא בימים, ולא חשש מפני הרהור. ועל קיום פריה ורביה, וה' ברך את אברהם בכל, שהיתה לו בת וממילא קיים. ולא נותר לו כעת אלא לדאוג קודם לבנו ואח"כ לעצמו. ואילו ר' נחמיה סובר כי בימים אלו לא הייתה קפידה על בת, ובפרט שלא היה מוצא ראוי

הורים שואלים...

מאת הרב אבישי ח. שליט"א

שאלה: בני בן ה 10 מתעבב זמן רב עם חברים בחזור מהחידר. כל פעם אני מעירה לו צריך להיזהר מחוטפים ומערבים, אבל הוא לא ממש מבין את חומרת המצב. מה אני יכולה לעשות?

תשובה: מודעות זה בסיס חשוב מאוד בחינוך, במקום להפחיד אותו ולומר לו יש חוטפים בדרך (כנראה שהוא לא מאמין לזה, כי הוא כבר איחר כמה פעמים ואף פעם לא חטפו אותו...), עדיף להסביר לילד את המניעים האמיתיים: מה באמת הסיבה שאת רוצה שהוא יחזור בזמן? האם הדאגה שלך היא איפה הוא מסתובב אחרי הלימודים? או שהחזרה המאוחרת משפיעה על שעת השינה? אולי את מעוניינת בסדר יום קבוע? אחרי שתמקדי את הבעיה, הסבירי לו את המצב ותני לו להבין את הסיטואציה כאילו הוא הורה שמחכה לילד שלו והילד מתעבב. שקפי לו את הדאגה לשלומו וכך הוא יבין וירגיש מה נכון לעשות.

הרב אבישי ח. יו"ר מרכז צמיחה

לשאלות | הערות - משרד 02-6-30-70-90 | mta665417@gmail.com

משכן הבית היהודי

מאת הרב אברהם שהרבני שליט"א

השמחה בקשר המשפחתי

כדי לבנות קשר נישואין בריא, נדרש משני בני הזוג לצאת מתוך עצמם ולהתמקד בצורכי זולתם. חשוב לזכור שבבית שבו האישה מאושרת ושמחה - כל הבית מאושר! כמובן גם על האישה יש מצווה לשמח את בעלה. בני זוג החשים סיפוק ושלמות בקשר הזוגי שלהם, ממילא גם יש להם שמחה באופן טבעי. בהתנהלות כזו של החיים בבית לא רק בונים זוגיות טובה, אלא גם מייצבים ומחסינים את מערכת הבריאות של כל אחד מבני הזוג. לדוגמה, כאשר בני זוג גורמים זה לזה לחייר, או מצחיקים זה את זה, תחושת האושר שלהם מהקשר הזוגי יכולה להיות גדולה יותר, דבר המשפיע על האושר בחיים באופן כללי. הזיכרונות הטובים ביותר בזוגיות הם לרוב ממצבים של חוויות טובות ומשותפות, או ממצבים משותפים של שמחה והנאה.

פאסק אי"ש' בשבוע פכא...

הרב אברהם שהרבני שליט"א יו"ר מרכז "בית ה" - [יפו] ותל אביב 058-7211235

לע"נ ישראל בן גאולה
 ת.נ.צ.ב.ה.

פיסטוקס
 רח' הפסגה 37

לשכת הסת"ם
 רח' הרב פרנק 1
 0504131397/0548484474

הספר "מתיקות ועריבות התורה" חלק ג'
 עכשיו ניתן להשיג ברשת חנויות "יפה נוף"
 או במס' 052-7151420

אפגה הפסגה
 הפסגה 10
 קפה, משקאות, ממתקים, מתנות, לוסט, בלונים ועוד...

עולם הציצית
 רח' אלקבץ 4, גבעת שאול, ירושלים (מול ברוך פארם)
 טל: 058-6505815 | olam.hatsitsit@gmail.com

נעלי קרן אור
 נאלץ לכל המשפחה
 רח' הרב שלמה אלקבץ 4 גבעת שאול.
 058-5777795

ציון הקטן
 מסעדת בשרים
 כתובת: רח' כנפי נשרים 15, גבעת שאול ים
 טל: 02-6527272 | ליאור: 050-3201770

אליעזרא - אלקטרוניקה
 פאפטימ, נג'טימ, מלמאות ועוד...
 רח' הפסגה - 45
 0733134400 053-3188440

ברוכים מרקט
 רח' אליעזר הלוי 2
 טל' למשלוחים
 02-5633301

המפולת בשפופה
 רח' קריית משה 11
 טל' למשלוחים: 02-5717813

צ'אבס
 בשר • עופות • דגים
 בית וגן הפסגה 10
 02-6439131
 מוקד הזמנות, והזמנות בוצאפ
 050-260-3330

סוספרא - אלתו
 42 סוספרא - אלתו
 050-9094047